

Din hjälp behövs i
övervakningen av CWD!

Varför CWD-provtagning?

Efter första fallet av CWD i Norge 2016 beslutade EU att Sverige (och vissa andra länder) skulle övervaka CWD hos vilda och hägnade hjorddjur och ren.

Syftet är att förstå var sjukdomen finns och hur den beter sig, t.ex. om den är smittsam.

Varför CWD-provtagning?

Norge har stora problem med CWD hos ren.

I USA har smittsam CWD blivit permanent befäst i stora områden. Konsekvenserna för viltstammarna är allvarliga.

Om det finns smittsam CWD så måste vi hitta den och agera i tid – annars finns risken att vi inte kommer åt den.

Samma sak gäller i ditt hägn!

Sveriges nationella övervakning

EU kräver:

- Provtagning av ”riskdjur”:
skadade/sjuka/självdöda djur äldre än 1 år.
- Frilevande älg, ren, rådjur och kronvilt, samt hägnat kronvilt.
- 6000 prover ska tas i Sverige.
500 av proverna ska komma från hägnat kronvilt.

Obligatorisk provtagning i hägn

Alla så kallade riskdjur över ett års ålder:

- djur som självdött
- avfallna eller avmagrade djur som du gallrar ut
- djur som du tvingas avliva pga. skada eller sjukdom, t.ex. vid kalvning eller brunst

Dessutom friska djur över ett års ålder som du planerar att slakta under 2021 – men du behöver inte slakta extra för att provta

Antal kronvilt i hägnet enligt årsrapport för 2020	Antal normalslaktade djur som ska provtas
<20	2
21–50	5
51–100	10
>100	20

Exempel: Du som har 80 djur ska provta 10 av de djur du slaktar.

Varför krävs det att du provtar?

Du behöver veta om CWD finns i din besättning!

EU och Jordbruksverket har beslutat om provtagning.

Alla de berörda ska hjälpas åt med provtagningen:

- hägnägare, älgjägare, eftersöksjägare, renägare, slakterier
- myndigheterna Jordbruksverket och SVA.

Om man inte provtar då....

Om inte Sverige lyckas utföra övervakning av riskdjur lägger EU fast andra villkor för hur övervakning ska göras i framtiden.

Då blir det troligen krav på provtagning av alla hjorddjur som säljs för konsumtion via vilthanteringsanläggning/ (VHA) eller direkt till konsument.

Om du inte övervakar dina egna djur kan du upptäcka sjukdomen för sent och få stora problem.

Du ska provta för din egen skull!

Hur provtagningen går till - skjut i ögat eller bröstet

Du får skjuta huvudskott i ögat

Skjut inte i skallbasen för då förstörs provmaterialet.

Om du anser att du behöver skjuta i bröstet och får en köttförlust kan du ansöka om ersättning (se bild 11).

Hur du provtar

Du provtar själv hjortarna. Det behövs en bit hjärnstam och två käklymfknutor.

Instruktionsfilmer finns här:

- SVA:s hemsida via www.cwd.se
- Hjorthälsans kanal på YouTube (sök på Hjorthälsan)

Material beställer du här:

- SVAs viltsektion: tel 018-674000

SVAs viltsektion svarar också på frågor om CWD-provtagning.

Kan jag äta ett provtaget djur?

När du provtar friska djur bör du vänta med att äta dem tills du fått provsvaret.

Du kan dock stycka ned, märka upp och frysa in djuret.

Ersättning

Du måste själv ansöka om ersättning hos Jordbruksverket.
Du får 450 kr per insänt skedprov.

Om du får en köttförlust pga. skott i bröstet så kryssar du i det också på blanketten – det ersätter vi med 400 kr.

Blankett för ansökan finns på Jordbruksverkets hemsida
www.jordbruksverket.se

- sök på *CWD*
  - Gå till avsnittet Ersättning till provtagare
    - Klicka på länken ”Ansökan om ersättning för CWD-prov från hägnad kronhjort”

Kontaktpersoner på Jordbruksverket:

Maria Cedersmyg: 036-15 50 00 (vx)
maria.cedersmyg@jordbruksverket.se

Karolina Wall: 036-15 50 00 (vx)
karolina.wall@jordbruksverket.se